

45-бoб. ДАСТЛАБКИ ТЕРГОВНИ ТЎХТАТИШ ВА ҚАЙТА ТИКЛАШ

364-мoддa. Дастлабки терговни тўхтатиш асослари ва тартиби

Дастлабки тергов:

1) иш бўйича айбланувчи тариқасида иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахс аниқланмаган;

Қаранг: мазкур Кодекснинг [367-мoддaси](#).

2) айбланувчининг қаерда эканлиги номаълум бўлган;

Қаранг: мазкур Кодекснинг [365-мoддaси](#).

3) айбланувчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқиб кетган, башарти унинг терговга келишини таъминлаш имконияти бўлмаса;

Қаранг: мазкур Кодекснинг [368-мoддaси](#).

4) айбланувчи ишни юритишда унинг иштирок этишини истисно этадиган оғир ва давомли, лекин даволаб бўладиган касалликка чалинган ҳолларда тўхтатилади.

Қаранг: мазкур Кодекснинг [366-мoддaси](#).

Дастлабки тергов ушбу модданинг [биринчи қисмида](#) назарда тутилган асослар юзага келган вақтдан бошлаб тўхтатилади. Лекин дастлабки тергов тўхтатилгунга қадар терговчи айбланувчи йўқлигида

бажариш мумкин бўлган барча тергов ҳаракатларини бажариши шарт.

Дастлабки терговни тўхтатиш тўғрисида терговчи қарор чиқаради ва унинг нусхасини прокурорга юборади.

365-модда. Қидирув эълон қилиш

Айбланувчининг турган жойи номаълум бўлганда терговчи унинг турган жойини аниқлаш учун зарур бўлган барча чораларни кўриши, зарур ҳолларда эса, унга нисбатан қидирув эълон қилиши шарт.

Терговчи фақат айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниши тўғрисида қарор чиқарилган шахсга нисбатан қидирув эълон қилишга ҳақли.

Қидирув дастлабки тергов ўтказилаётганида ҳам, шунингдек дастлабки тергов тўхтатилганидан кейин ҳам эълон қилиниши мумкин.

Ушбу Кодекснинг [242](#) ва [243-моддаларида](#) назарда тутилган асослар мавжуд бўлганда қидирилаётган айбланувчи топилган тақдирда, суднинг ажрими билан унга нисбатан қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чораси қўлланилиши мумкин.

(365-модданинг тўртинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 11 июлдаги ЎРҚ-100-сонли [Қонуни](#) таҳририда — Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 й., 6-сон, 249-модда)

Қидирилаётган айбланувчи ушланган тақдирда у ушланган жойдаги прокурор ушланган шахснинг қидирилаётган айбланувчи эканлигини аниқлаши ва қамоққа олиш учун қонуний асослар мавжудлигига ишонч ҳосил қилиши лозим.

366-модда. Айбланувчи касал бўлиб қолганида дастлабки терговни тўхтатиш

Суд-тиббиёт эксперти ёки психиатр-эксперт айбланувчининг касалини жиноят ишини юритишда унинг иштирок этишини истисно этадиган оғир ва давомли, лекин даволаб бўладиган касаллик деб топса, иш бўйича дастлабки тергов айбланувчи соғайгунга қадар тўхтатилади.

Бундай ҳолда айбланувчига нисбатан танланган эҳтиёт чораси терговчи томонидан ушбу Кодекснинг [236 — 254-моддаларида](#) назарда тутилган қоидаларга риоя қилинган ҳолда сақлаб қолиниши, ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин.

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2008 йил 12 декабрдаги 23-сонли «Руҳий касалликка чалинган шахсларга нисбатан тиббий йўсиндаги мажбурлов чораларини қўллаш бўйича суд амалиёти тўғрисида»ги қарорининг [7-банди](#).

367-модда. Жиноят ишида айбланувчи тариқасида иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахс аниқланмаган ҳолларда дастлабки терговни тўхтатиш

Барча тергов ҳаракатлари бажариб бўлинганидан кейин ҳам жиноят ишида айбланувчи тариқасида иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахс аниқланмаса, иш юритишни тўхтатиш мумкин.

Бундай ҳолларда терговчи тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи орган орқали айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахсни аниқлаш ва уни жавобгарликка тортиш чораларини кўриши шарт.

(367-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 6 сентябрдаги ЎРҚ-442-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚХТ, 2017 й., 36-сон, 943-модда)

Айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахс аниқланмаганлиги сабабли тўхтатилган иш Жиноят кодексининг 64-моддасида белгиланган жавобгарликка тортиш муддати ўтиб кетгач, тугатилиши лозим.

368-модда. Айбланувчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқиб кетган тақдирда дастлабки терговни тўхтатиш

Айбланувчининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқиб кетганлиги аниқланган бўлса ва бу ҳол

дастлабки тергов ҳаракатларида унинг ҳозир бўлишини таъминлаш имконини бермаса, барча тергов ҳаракатлари бажарилганидан кейин иш бўйича дастлабки терговни ўтказиш тўхтатилади.

369-модда. Дастлабки терговни тўхтатиш тўғрисидаги қарор

Жиноят иши бўйича дастлабки тергов терговчининг қарори билан тўхтатилади. Бу қарорда ишнинг моҳияти ҳамда терговни тўхтатиш асослари, ушбу Кодекс 364-моддасининг биринчи қисмидаги [2](#), [3](#) ва [4-бандларда](#) назарда тутилган ҳолларда эса, айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилинган шахс ҳам кўрсатилади.

Терговчи дастлабки терговни тўхтатгач, бу ҳақда жабрланувчини, фуқаровий даъвогарни, фуқаровий жавобгарни ва уларнинг вакилларини хабардор қилади.

370-модда. Терговчининг дастлабки тергов тўхтатилгандан кейинги ҳаракатлари

Терговчи дастлабки терговни тўхтатиш асосларига қараб ички ишлар органлари ва бошқа ваколатли органлардан айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниши лозим бўлган шахсларни аниқлаш, яшириниб юрган айбланувчиларни қидириб топиш учун кўрилаётган чоралардан мунтазам хабардор бўлиб туради ва шу мақсадда ўзи сўров хатлари юборади, маълумотлар ва тушунтирувлар олади,

жамоатчиликнинг ёрдамидан фойдаланади ёхуд айбланувчининг дастлабки терговнинг тўхтатилишига сабаб бўлган касаллигидан вақти-вақти билан хабардор бўлиб туради. Айбланувчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан чиқиб кетган ҳолларда терговчи жиноят содир этишда айбланаётган ва бошқа давлатлар ҳудудида яшириниб юрган шахсларни ушлаб беришни тартибга солувчи қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномаларга мувофиқ чоралар кўради.

Қаранг: мазкур Кодекснинг [599-моддаси](#), «Одам савдосига ва учинчи шахслар томонидан танфурушликдан фойдаланилишига қарши курашни тўғрисида»ги Конвенциянинг [8-моддаси](#) (1950 йил 21 март, Лейк Саксес, Нью-Йорк), «Денгиз кемачилиги хавфсизлигига таҳдид солувчи гайриқонуний актларга қарши кураш тўғрисида»ги Конвенциянинг [11-моддаси](#) (1988 йил 10 март, Рим), Ўзбекистон Республикаси ва Литва Республикаси ўртасида «Фуқаролик, оилавий ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ва ҳуқуқий муносабатлар тўғрисида»ги Шартноманинг [64 — 75-моддалари](#) (Тошкент, 1997 йил 20 февраль), Ўзбекистон Республикаси ва Қозоғистон Республикаси ўртасида «Фуқаролик, оилавий ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ҳамда ҳуқуқий муносабатлар тўғрисида»ги Шартнома IV бўлимининг [I қисми](#) (Олма-ота, 1997 йил 2 июнь), Ўзбекистон Республикаси ва Озарбайжон Республикаси ўртасида «Фуқаролик, оилавий ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ҳамда ҳуқуқий муносабатлар тўғрисида»ги Шартноманинг

47 — 57-моддалари (Тошкент, 1997 йил 18 июнь), Ўзбекистон Республикаси билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида «Экстрадиция тўғрисида»ги Шартнома (Пекин, 1999 йил 8 ноябрь), «Терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги Халқаро Конвенциянинг 11-моддаси (1999 йил 9 декабрь, Нью-Йорк), Ўзбекистон Республикаси билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида «Ушлаб бериш тўғрисида»ги Шартнома (2000 йил 2 май, Деҳли), Ўзбекистон Республикаси билан Эрон Ислом Республикаси ўртасида «Ушлаб бериш тўғрисида»ги Битим (Теҳрон, 2000 йил 11 июнь), Ўзбекистон Республикаси билан Тоҷикистон Республикаси ўртасида «Ушлаб бериш тўғрисида»ги Шартнома (Душанбе, 2000 йил 15 июнь), Бирлашган Миллатлар Ташиқлотининг «Трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши» Конвенциясининг 16-моддаси, «Терроризм, сепаратизм ва экстремизмга қарши курашиш тўғрисида» Шанхай Конвенциясининг 2-моддаси (2001 йил 15 июнь, Шанхай), Ўзбекистон Республикаси билан Чехия Республикаси ўртасида «Фуқаролик ва жиноий ишлар бўйича ҳуқуқий ёрдам ҳамда ҳуқуқий муносабатлар тўғрисида»ги Шартнома IV бўлимининг I қисми (Тошкент, 2002 йил 18 январь), Ўзбекистон Республикаси билан Корея Республикаси ўртасида «Тутиб топшириш тўғрисида»ги Шартнома, Бирлашган Миллатлар Ташиқлотининг «Коррупцияга қарши» Конвенциясининг 44-моддаси, Ўзбекистон Республикаси билан Болгария Республикаси ўртасида

«Тутиб топириш тўғрисида»ги Шартнома (София, 2003 йил 24 ноябрь), Шанхай ҳамкорлик ташилотининг «Терроризмга қарши» Конвенциясининг 11-моддаси (2009 йил 16 июнь, Екатеринбург).

Дастлабки тергов тўхтатилгандан кейин ва у қайта тиклангунга қадар тергов ҳаракатлари ўтказилишига йўл қўйилмайди.

371-модда. Тўхтатилган жиноят иши бўйича дастлабки терговни қайта тиклаш

Тўхтатилган жиноят иши бўйича дастлабки тергов:

1) терговни тўхтатиш учун асос тариқасида ушбу Кодекснинг 364-моддасида назарда тутилган ҳолатлар бартараф этилганда;

2) иш бўйича айбланувчининг иштирокисиз бажарилиши мумкин бўлган қўшимча тергов ҳаракатларини ўтказиш зарурати туғилганда қайта тикланади.

Дастлабки терговни тўхтатиш тўғрисидаги қарор қонунга номувофиқ бўлса, прокурор уни бекор қилиши ва дастлабки терговни қайта тиклаш тўғрисида қарор чиқариши мумкин.

Терговчи дастлабки терговнинг қайта тикланганлиги ҳақида прокурорга дарҳол хабар қилади.

Иш юзасидан дастлабки тергов қайта тикланиши билан бир пайтда дастлабки терговнинг ўтиш муддати

ҳам тикланади. Тергов муддатининг кейинчалик узайтирилиши дастлабки терговни тўхтатишдан олдин ўтган тергов муддатини эътиборга олган ҳолда ушбу Кодекснинг [351-моддасига](#) биноан амалга оширилади.